

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2021.

1. VRSTA PRIJAVE

Individualna

2. LIČNI PODACI (Ukoliko je timska prijava onda se unose podaci za sve učesnike/ce)

Moja fotografija

a. IME I PREZIME

Tošo Maršić

b. ADRESA

c. TELEFON

d. E-MAIL ADRESA

tmarsic@gmail.com

e. ZVANJE

Docent, doktor društvenih znanosti – polje kineziologija

f. BROJ ČLANSKE KARTICE ZAJEDNICE INOVATIVNIH NASTAVNIKA/CA

3. RADNO MJESTO

a. Naziv ustanove:

Osnovna škola Orašje i Srednja strukovna škola Orašje

b. Adresa:

Jedanaesta ulica, 2 i 6, 76270 Orašje

c. Telefon:

031 712 137 (O.Š.) 031 712 993/131 (S.Š.)

d. Posao koji obavljate:

Nastavnik/profesor tjelesne i zdravstvene kulture (TZK)

e. Razred ili uzrast djece sa kojom radite:

6. do 9. osnovne i 1. 4. srednje

f. Godine staža:

20

4. MOJA PEDAGOŠKA UVJERENJA (Ukoliko je timska prijava onda navodite zajednički tekst o pedagoškim uvjerenjima) *minimalno 100 - maksimalno 300 riječi*

Preširoka su mi uvjerenja za 300 riječi pa ću pokušat s par izreka i nekoliko osnovnih nedostataka našeg obrazovanja.

„Obrazovanje nije punjenje praznih posuda nego paljenje plamena“ Aristotel

„Nikad ne idi utabanim stazama jer tamo je netko već bio“ Alexandar Graham Bell

„Pravi cilj obrazovanja je osposobiti čovjeka da može sam nastaviti postavljati pitanja“ Mandel Creighton

„Uistinu obrazovana osoba je ona koja je naučila rasti i mijenjati se“ Karl Rogers

„Ako mislite da je znanje skupo, probajte neznanje“ Danska poslovice

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE

„Učenici u našem sustavu školstva nisu preopterećeni učenjem nego glupostima“ Tošo Maršić

Najveći nedostatak obrazovnog sustava u BiH je nepostojanje cilja za razvoj a time i nerazvijanje empatije kod učenika. Nedostatak empatije će kod dobrog % dovesti do egoizma, a egoizam generira sve probleme koje kao društvo imamo (sve vrste krađe, korupcija, grabizam ...).

Najveći nedostatak TZK kod nas je fokus samo na stjecanje znanja i igru a zanemarivanje odgoja učenika za cjeloživotno sa zdravljem povezanu tjelesnu aktivnost i druge segmente zdravog životnog stila.

Osnovna svrha kompletnog formalnog obrazovanja je učiniti učenike u njihovu životu što sretnijim (životno zadovoljnijim).

Iako je u centru interesa TZK zdravlje, krajnja svrha predmeta je cjeloživotno zadovoljstvo odnosno sretan učenik. TZK može i treba djelovati na poboljšanje samo percepcije (slike o sebi), te kvalitete odnosa s drugima, što zajedno sa zdravljem čini najvažnije preduvjete životnog zadovoljstva.

Tjelesna aktivnost, sportske igre, druženja i nadmetanja djeluju i trenutno izrazito pozitivno na raspoloženje, ali i dugoročno bitno doprinose znatno većem životnom zadovoljstvu u svim životnim dobima. Uz brojne druge zdravstvene benefite (npr. djelovanje na *prevenciju pretilosti i većine drugih bolesti, veće radne sposobnosti, manje troškove zdravstvenog sustava i bolovanja ...*) TZK je moćan u svojim mogućnostima djelovanja na cjeloživotno zadovoljstvo. Na žalost kod nas se on kod mnogih nastavnika svodi samo na igru, vježbanje i učenje tehnike sportova.

5. INOVATIVNA PRAKSA

NASLOV/NAZIV:	Modifikacija nastave Tjelesne i zdravstvene kulture u vrijeme Covida
KRATAK OPIS PRAKSE (do 200 riječi - jedan paragraf):	<p>U vrijeme pandemije moju nastavu TZK uglavnom provodim u obližnjoj šumi koja se nalazi na obali Save. Učenici sami u šumi moraju osmisliti sebi igrališta za igre (pa i odbojku i nogomet), stoga što eksperti za dječji razvoj smatraju kako današnjoj djeci najviše nedostaje da sami izađu u prirodu i smišljaju aktivnosti i igre i kreiraju sami igrališta u tu svrhu. Ako ih roditelji samo vode po aktivnostima gdje im je sve pripremljeno, nedostajat će im sloboda, spontanost, kreativnost...</p> <p>Pa su tako moji đaci u početku napravili nogometne golove od drveta u šumi i odbojkašku mrežu također.</p> <p>Pored toga u šumi đaci uče preskok kanala s motkom (drevni način svladavanja prepreka). Na Savi ih učim plivati.</p> <p>Jahanje konja na nastavi TZK je priča za sebe, radi se o najstarijem sportu (10000 godina) i danas elitnom koji je toliko dobar da kćerke najvećih bogataša svijeta se bave najviše jahanjem kao osnovnim hobije.</p> <p>Pored kinezioloških sadržaja uče prepoznati pojedinu vrstu drveća. Pokazujem im smeće plastike koje Sava nanese, a u prekrasnoj šumskoj prirodi im je to ekstra ružno vidjeti.</p> <p>Srećemo gljive i brojne šumske životinje (ježeve, puževe, ...) koje oni onda spominju nastavnicima biologije. U Savi gledaju školjke, ribe ...</p>

	I još puno toga vezano uz druge predmete ali ne stane u 200 riječi?
KATEGORIJA (Molim Vas da označite odgovarajuću kategoriju)	<p>Ispričavam se ali ja ovdje ne vidim nikakvu kategoriju za označiti???</p> <p>Ne razumijem, ako trebam odrediti u koju kategoriju spada ova moja aplikacija, onda je to osnovna škola predmetna nastava. Iako zbog nedostatak norme predajem pola norme u osnovnoj a drugu polovinu u srednjoj školi (čiji sam i zaposlenik). Budući su te dvije škole u istom dvorištu ja to gledam kao da predajem u rasponu od 6. osnovne do 4. srednje. Moja aplikacija može ići i za srednju i za osnovnu školu, ali idem na osnovnu samo radi toga što je mlađoj djeci šuma poseban gušt. Vole je i srednjoškolci ali osnovci, pogotovo mlađi, lude za odlaskom u šumu. I imam više slikovnih i video materijala s osnovcima nego srednjom školom.</p> <p>Pored osnovne i srednje škole, predajem kao vanjski suradnik i nositelj katedri za metodiku TZK na Kineziološkom fakultetu u Osijeku, te Metodologiju znanstveno istraživačkog rada. Dok na odsjeku za Kineziologiju na FPMOZ u Mostaru predajem i nosim katedre za Statistiku i informatiku. Tako da svoje iskustva i ideje prenosim i budućim profesorima TZK.</p> <p>I možda najvažnije za opis mog rada, 20 godina odbijam ostaviti posao profesora TZK u školi i preseliti se zaposlenjem na fakultet. Bio sam probno godinu dana 2010. zaposlen na neodređeno na Kineziološkom fakultetu u Splitu ali nisam mogao bez TZK i škole pa sam se odlučio vratiti. A razlog je što volim velike mogućnosti raznovrsnih inovacijskih strategija i uvjeren sam u veliku odgojnu moć i dugoročnu osobnu i opće društvenu korisnost predmeta koji predajem. Odgojiti učenike za aktivan i zdrav životni stil je po meni vrijednije i teže nego poučavati na fakultetu.</p>

DETALJAN OPIS:

POLAZIŠTA

Šta je prethodilo opisanoj praksi; kako je i zašto došlo do primjene opisane prakse?

minimalno 200 - maksimalno 400 riječi

Pandemija mi je, kao i svim profesorima TZK, onemogućila održavanje nastave TZK u dvorani. I za nastavu na vanjskim igralištima su postojala prilična ograničenja što se tiče kontakata između učenika. Promišljao sam tada dugo i intenzivno kako napraviti zanimljiv i koristan TZK u tim novim uvjetima? Čitao sam iz stranih ekonomskih znanstvenih časopisa da je kriza odlična prilika za trajne pozitivne promjene. Želio sam to iskoristiti i pokušati poboljšati moju nastavu TZK i nakon pandemije.

S druge strane u zadnjih par godina znanstvena istraživanja jasno dokazuju kako boravak u šumi i uz rijeku jako blagotvorno djeluje na zdravlje (psihičko i fizičko) i imunitet čovjeka. Te se preporuča bar dva do tri puta tjedno provesti u šumi bar sat vremena ili još bolje par sati.

Povezujući Covid zabrane i ograničenja s znanstvenim preporukama boravka u šumi i uz rijeke, odlučio sam većinu moje nastave TZK provoditi u obližnjoj šumi koja je na obali Save. Pogotovo stoga što je boravak u šumi znanstveno dokazan u poboljšanju imuniteta učenika, a u situaciju pandemije ojačati imunitet je odlična strategija borbe protiv štetnosti virusa.

Na kraju se pokazalo i puno bolje nego sam mogao očekivati. Reakcije učenika su izvrsne jer kad provedu sat i pol u šumi osvježe se od svih restrikcija koje imaju u školi vezano uz maske i distancu.

Ideje su se poslije samo redale, pa kad je došao snijeg i Sava preplavila šumu sjetio sam se tradicionalnog spuštanja niz nasip na džaku punom slame (MarsicToso_prilog05). A u toplija doba godine sam ponukan promjenama uključio i dolazak konjem u školu i pružanje mogućnosti učenicima da probaju i nauče jahati na nastavi TZK. Naravno da su bili oduševljeni i stalno sad traže da dolazim konjem.

CIJ I ŽELJENI ISHODI (*sa kakvim ciljem ste realizovali navedenu praksu; šta ste željeli postići*)
minimalno 50 - maksimalno 200 riječi

Htio sam u početku samo riješiti problem ograničenja zbog epidemioloških mjera u nastavi u dvorani. A onda su se otvarale razne nove mogućnosti i pedagoške prilike. Neke od njih i od strane učenika, tipa da poučavaju druge učenike pecanju na Savi. Naravno da je vršnjačka edukacija top ideja i da sam je prihvatio, te se pokazala izvrsnom u motiviranju ostalih učenika da probaju pecati (prilog02). Ili prijedlog jednog razreda da pjevaju u šumi jer im se to sviđa, te drugog da napravimo roštilj.

Vjerojatno je i boravak u šumi djelovao na moju i đaćku psihičku opuštenost i rađanje brojnih ideja kako imati široko koristan ali i zabavan i zdrav način edukacije.

Stalno se rađaju nove ideje i mogućnosti i teško mi je definitivno reći što sam sve želio postići?

DETALJAN OPIS REALIZACIJE (*Opis postupaka i koraka u realizaciji. U tekstu naznačite naziv i broj priloga koji se odnosi na taj segment/fazu realizacije.*)
minimalno 300 - maksimalno 1000 riječi

Prvo smo samo oblizali šumu pješakeći po njoj i obližnjem nasipu (prilog03). Tako smo u prvom najstrožijem dijelu zabrana mogli držati distancu i na vanjskom prostoru jer se to tada zahtijevalo .

Potom su đaci rekli da žele igrati sportove a ne samo šetati, a odgovorio sam im da ne smijemo još. I čim je došlo odobrenje lokalnog stožera odmah smo krenuli s zadatkom da sebi naprave improvizirana igrališta za odbojku i nogomet na jednom izvrsnom prostoru u šumi (prilog10 i 11). Košarka još čeka da ima ova druga dva sporta postanu dosadna pa ćemo improvizirati i koš. (*Većina onoga što navodim se nalazi na videu koji sam pripremio, a ostatak je na slikama. Naravno ima i stvari koje nisam snimao niti slikao budući nisam znao da ću se natjecati*).

Budući je uvijek u razredu učenika kojima loptački sportovi nisu nešto što ih posebno privlači, tražio sam aktivnosti za njih. Pa sam ih vodio da se natječu u bacanju sitnih kamenica u Savu, tko će dalje baciti. Pri tom smo morali prelaziti jedan manji kanal i palo mi je na pamet, kad je jedan učenik imao poteškoća preći kanal, da probamo kao što smo u mom djetinjstvu preskakali kanale s motkom. I pokazalo se većini učenika jako zanimljivim a i skok s motkom je sport, tako da je pun pogodak. Sada istražujemo granice u smislu veličine kanala i dužina motki i naravno leta.

Potom sam se sjetio i da testiranje trčanja i aerobnu pripremu održimo također u šumi (video prilog). Puno je ugodnije trčati u šumi umjesto vani pogotovo ako je vrućina.

Pa smo išli „lutati“ i istraživati šumu u njene divlje i guste predjele. Tu smo sretali razne sitne životinje koje su đacima zanimljive jer ih ili nisu vidjeli ili ih rijetko vide. Pa su odmah po povratku u školu pričali profesorima biologije kakve su sve životinje vidjeli (ježa, krticu, guštera ...).

Slučajno sam ih pitao „koje je ovo drvo?“ i shvatio da gotovo nitko ne zna nazive i prepoznavanje drveća karakterističnih za naš zavičaj (hrast, topola, jasen ...). Pa sam ih učio dok šetamo prepoznati koje je koje drvo. Tako sam dodatno povezo TZK s biologijom.

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2021.

Budući im se sviđaju životinje rekao sam im da ima doma konja koga jašim. Pa su predložili da dođem konjem u školu i da oni probaju jahat. Tako je počela posebna priča o jahanju ne samo osnovaca i srednjoškolaca nego i djece u vrtiću koji se nalazi u prostoru obje moje škole (prilog08, 09, 13, 14). Jahanje je definitivno njima top aktivnost, malo reći da su oduševljeni! Moram ostati po cijeli dan i po više stotina njih jedno za drugim sjeda u sedlo i jaše uz moju pomoć i instrukcije. To im je ogromnoj većini prvi puta da sjednu u sedlo, a i oni koji jesu jahali su to radili na vašarskim malim konjima ali na velikom konju ih je jahalo u promilima.

Znao sam s svojim prijateljem doći dovesti dva konja i ždrijebe i učenicima svih dobi je to fešta. Tako npr. mi jedna učenica dok je sjedila na konju priča „ovo mi je najbolji rođendan u životu jer imam priliku jahat na svoj rođendan“! Oduševljenje djece jahanjem ne treba posebno nikom objašnjavati ali na videu se to jasno vidi.

Kad sam kod jahanja, s školskim defektologom sam provodio i jahanje djece s autizmom i to je priča za sebe, kad npr. sjedi na klupi 10 tak djece i jedan dječak je s autizmom i konj priđe baš njemu i njuši ga. A dijete iako autistično se smije i jako je radosno, gotovo vrišti od dragosti.

Da se vratim na šumu, jednom mi jedna učenica dok smo se vraćali u školu kaže „super je u šumi, ovo je meni tek treći puta u životu da sam bila u šumi“. I puno je bilo takvih momenata koji su mi jasno pokazivali da je jahanje i boravak u šumi, na rijeci, u sedlu ... izvrsna ideja.

Iskreno, teško se svega sjetiti! Da, kada dođe zima onda su na redu zimske radosti na nasipu ispred šume se sanjkamo na tradicionalan način (prilog01). Čak je jedan učenik donosio i skije pa su probavali skijati ali na žalost nisam taj segment snimio. Inače kod nas u Posavini je ravnica i ne skijaju ljudi niti imaju priliku sanjkama se spuštati jer osim savskog nasipa nema brda.

Pecanje (prilog02 i video)? Potičem učenike na razne aktivnosti i dajem 5 svim koje se uključe u izvannastavne i izvanškolske aktivnosti. Tako su se i đaci koji vole pecati javili i rekli kako bi oni ponijeli pecaljku i pecali na Savi. Rekao sam dapače, ali morate i nas naučiti pecati jer ja ne pecam a ni većina drugih. I pokazalo se izvrsnom vršnjačkom edukacijom i motivacijom. Jer nakon takve vršnjačke edukacije đaci kažu „nisam razmišljao ali sad kad vidim baš bih htio i ja probati pecati“.

Možda još za kraj i moja ideja da pozovem i ostale nastavnike iz mojih škola da nam se pridruže u kombiniranoj nastavi ili neovisno o TZK održe svoje sate (prilog05) na prekrasnom prostoru koje su privatni posjednici šume za sebe uredili a nama rado dopuste da koristimo. Stari ljudi i super im je ako su djeca tu, pitaju me što god trebam za nastavu da će mi osigurati. Tako nam jedan od njih priprema motke za preskakanje. Drugi ima čamac pa nam nudi da se provozamo.

Plivanje je sigurno najvažnija kineziološka aktivnost i sport jer jedini direktno spašava život. Budući nemamo mogućnost poučavati učenike plivanju (nema zatvorenog bazena u regiji) a otvoreni se otvara tek na ljetnom odmoru. Odlaskom uslijed pandemije u šumu i rijeku, otvorila mi se mogućnost da učenicima demonstriram tehnike plivanja (prilog06). Ali i da oni od njih koji žele probaju plivati.

Budući u srednjoj školi imamo i poljoprivrednu struku, njima sam odlučio organizirati posjete obližnjim poljima s usjevima (prilog 12). To se pokazalo zanimljivim pa sam i osnovce vodio u duge šetnje (imamo 90 minuta) po poljoprivrednim površinama i objašnjavao im što je što (prilog 07).

Teško je sjetiti se svih segmenata i mogućnosti koje su se otvarale. Recimo davanje zadataka đacima da odu u daleku gustu šumu (prilog15) i onda se orijentiraju i vrate na šumsko igralište. To je nekim od njih bilo cool. Neki su voljeli da dobiju slobodu otići na obalu rijeke i tu se igrati školjkama, neki su vole da sami mogu otići lutati po šumi.

Vjerojatno sam dosta toga bitnog i zaboravio ali recimo da je ovo neka srž jer sam bez ove rečenice točno na 1000 riječi, pa da i hoću ne mogu dalje.

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI *(Koje ste rezultate postigli? Kako to znate i čime možete potkrijepiti?)*
minimalno 200 - maksimalno 400 riječi

Najvažniji efekti nastave TZK su cjeloživotno prakticiranje onoga što se na TZK učilo i radilo i stoga se teško mogu odmah vrednovati takvi dugoročni ciljevi. Ali nadam se da će nastava u šumi (i to govorim konstanto svojim učenicima ne samo za šumu nego za sve što radimo na TZK), ih potaknuti da idu rekreacijski u šume, rijeke, da se bave jahanjem i svim onim što sam navodio iznad.

Od kratkoročnih mjerljivih stvari sam mnoge već naveo da ne ponavljam. Boravak u prirodi kao način borbe protiv stresnog suvremenog života. Jačanje imuniteta i psihičko opuštanje koje Japanci prakticiraju stoljećima i nazivaju kupanje u šumi. A zapadna civilizacija tek polako prihvaća iako je znanost jasno potvrdila njene blagodati.

Bitno je naravno i vraćanje prirodi jer mi ljudi nismo bića asfalta nego zemlje, drveća i zelenila. Prema reakcijama učenika mislim da će ovakva nastava postići svoju svrhu i da će ih potaći da budu u prirodi, da vole prirodu, da je čuvaju onako kako mi odrasli to danas ne znamo. Da vole životinje ali i biljke. A i da ne bude svih tih efekata, škola u prirodi je pedagoški ideal od Rousseaua pa na dalje i mislim da se tu ne može puno fulat. Efekti kratkoročni ali i dugoročni su zagarantirani. Možda će netko prigovoriti da je bolje učiti učenike u dvorani tehnike sportova a ne gubiti vrijeme u šumi? Prihvaćam pravo svakoga na svoje mišljenje ali sve što možete uraditi u dvorani možete i vani, samo što ste na čistom zraku, na suncu, u prirodi ... a to ipak puno znači đacima koji i onako u vrijeme IT slabo borave vani. To mi kažu mnogi odrasli kad nas vide „dobro je da ih izvedeš vani a pogotovo u prirodu jer dosta je njima zatvorenih prostora i previše“

Naravno da ima još jako puno mogućnosti i sigurno da ću modificirati idućih godina svoju nastavu ali ovaj prirodni smjer ne planiram bitno mijenjati neovisno o pandemiji. I o tomu pričam đacima kao mojim iskustvima iz posjete Austriji i Njemačkoj prošlog ljeta, kako su oni krizu iskoristili da iz zatvorenih fitness klubova se prebace u prekrasne parkove ili jezera.

Stoga je i učenička spoznaja kroz ovakvo prirodno modificiranu nastavu da je pandemija kao kriza i velika prilika za nove ideje i prakse, jedan od važnih rezultata koji je ovakav pristup polučio.

Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati vašu ideju

Preporučam uvijek svojim studentima da kad krenu raditi u školu provode što veći broj sportskih rekreacijskih aktivnosti s đacima. Sada im sugeriram i moja pozitivna iskustva nastave u šumi i na rijeci. Naravno i jahanje ako imaju mogućnost koju ja slučajno imam jer imam konje za jahanje od mojih prijatelja.

Profesorima koji žele implementirati moje ideje i iskustva bih rekao samo da se drže Einsteinove misli: „Budi kreativan, krši pravila!“ Naravno da nemaju svi mogućnost šume i rijeke u blizini škole ali ima drugih raznih mogućnosti izvan škole i preporučio bih profesorima TZK da razmisle o tomu da djecu malo izvuku van škole i školskog dvorišta. Jer moji đaci kažu da im se jako sviđa što odu i malo se odmore od same školske zgrade.

